

Furunkuloosi ja tassutulehdukset koirilla

Furunkuloosi on yleinen ongelma koirien tassuissa, myös noutajilla. Jotta furunkuloosia voi hoitaa hyvin, on tiedettävä miksi ja miten se syntyy.

Tassutulehdukset koirilla

Tassutulehduksia eli pododermatiittia syntyy monista eri syistä. Sairaus tai oireilu voi olla rajoittunut tassuihin, tai olla osana laajempaa ihosairautta, jolloin oireita on myös muualla kuin tassuissa. Tavallisin tassutulehduksen taustasy on allergia, jonka oireet näkyvät koirilla tassujen lisäksi mm korvissa ja huulissa. Tavallisia ovat myös tassujen konformaatiosta eli rakenteesta tai asenosta johtuvat tassuongelmat.

Harvinaisia syitä tassutulehduksiin ovat esimerkiksi autoimmuunisairaudet, aineenvaihdunnalliset sairaudet, sieni-infektiot tai sikaripunkki-ihottuma. Tassuissa voi esiintyä ihokasvaimia. Syy tulehdukseen on tärkeää selvittää, sillä hoito poikkeaa eri sairauksien kohdalla merkittävästi.

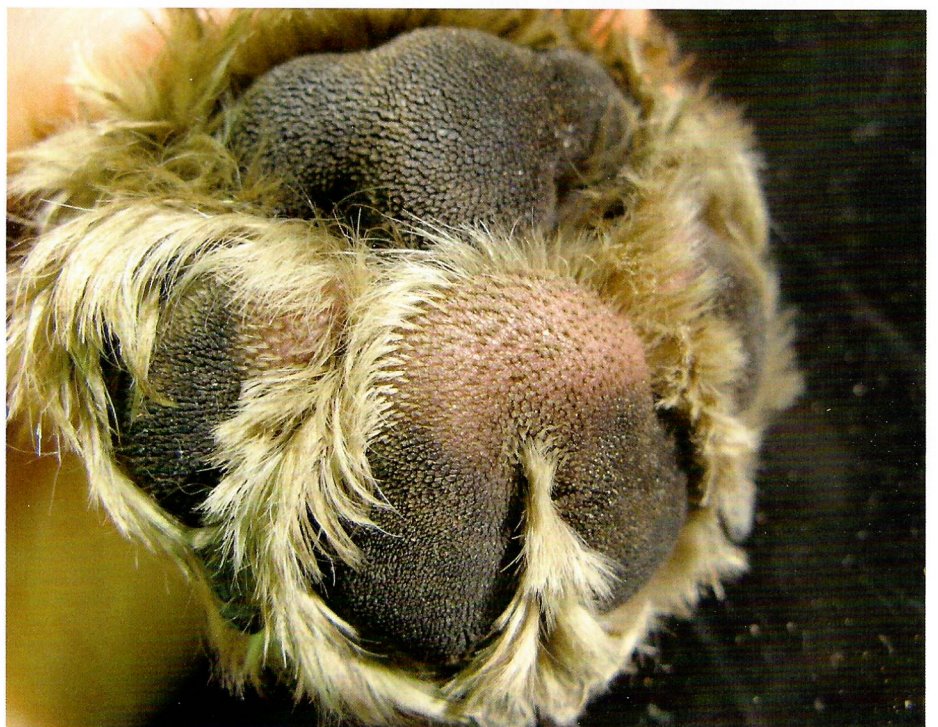

KUVA ANNA SCHILDT

Kuvan koiralla on rakenteeltaan normaali tassu, jolloin painonkanto rajoittuu anturoille. Anturoiden välissä olevat karvat kasvavat normaalisti.

Mikä on valeantura ja miten se liittyy furunkuloosiin?

Koiralla suuri koko, ylipaino, roteva- tai raskasrakenteisuus voi altistaa painon kannon siirtymiselle anturoilta karvaiselle iholle. Karvainen iho ei ole tarkoitettu kantamaan painoa, ja rasituksen seurauksena iho paksuuntuu ja karvat kuluvat pois, jolloin iho alkaa muistuttamaan anturaa. Muuttunutta ihoa kutsutaan valeanturaksi. Valeantura kuitenkin edelleen sisältää karvatuppia, jotka tuottavat hieää, talia, ihosoluja ja karvaa. Kun karvatupen sisältö ei pääse normaalisti ihossa olevasta karvatupen aukosta ulos, karvatuppi alkaa täyttymään, pullistumaan ja saattaa rikkoontua ihon sisällä. Tämä aiheuttaa voimakkaan vierasaine- eli tulehdusreaktion, joka näkyy valeanturan kohdalla varvasvälissä pattina. Tällaista karvatupen tulehdusta varvasvälissä kutsutaan furunkkeliksi. Furunkkeli voi puhjeta ja erittää verensekaista märkäeritettä. Ongelman alkulähde ei siis ole varvasvälissä vaan tassunpohjassa, valeanturassa.

Painonkannon siirtyminen anturalta karvaiselle iholle johtaa valeanturoiden syntyyn.

Raskarakenteisuuden lisäksi valeanturalle voi altistaa vino askellus. Erityisesti labradorinnoutajia on tutkittu tassuongelmiin liittyen. Tutkimuksissa on todettu, että furunkuloosia esiintyy erityisesti etutassujen laitimmaisissa varvasväleissä. Labbikset, erityisesti isokokoiset, kantavat tutkimuksen perusteella enemmän painoa tassujen ulkosyrjillä, jolloin valeanturaa syntyy nimenomaan ulkosyrjille ja sen seurauksena furunkuloosi nähdään varpaiden neljä ja viisi välissä. Tutkimuksissa on myös osoitettu, että labbiksella anturat sijaitsevat kauempana toisistaan kuin tunnetusti kapeatassuisella vinttikoiralla. Tämä johtaa helpommin painonkannon siirtymiseen anturoilta karvaiselle iholle. Etutassuihin syntyy enemmän valeanturoita kuin takatassuihin, sillä koiran etupää kantaa enemmän painoa kuin takapää.

Kuvissa noutajilla on furunkuloosia laitimmaisessa varvasväleissä.

Tassujen hankaus- ja asento-ongelmia tarkasteltaessa selvitetään myös voiko koiralla olla luuston, nivelten tai selän ongelmia, jotka altistavat tassujen vääräntyyliselle askellukselle ja painonkannolle.

Valeanturat saattavat johtaa ahtauteen ja kolojen syntymiseen tassunpohjissa. Iho hankautuu liikkussa, kaljuuntuu ja alkaa punoittamaan ja paksuuntumaan. Tassut voivat olla kipeät liikkussa.

Tassunpohjien hankaumat voivat aiheuttaa kipua liikkussa.

Leveä tassumalli altistaa valeanturoiden syntymiselle.

Furunkuloosi on tavallinen syy hakeutua ihosairauksia hoitavan eläinlääkärin vastaanotolle.

Ongelmat tassuissa alkavat usein vasta aikuisiällä tai vanhempana, sillä valeanturoiden syntymiseen menee aikaa.

Valeanturoiden ja furunkuloosin hoito

Hoito on monitahoinen, yhtä yksilöllinen kuin koirien tassutkin ovat. Ensisijaisesti selvitetään, onko koiralla luuston, nivelten tai selän sairauksia, ja aloitetaan niiden hoito. Monesti on hyötyä käyttää

koira ortopedin vastaanotolla.

Painonhallinta on erittäin oleellinen osa hoitoa. Mitä enemmän koira painaa, sitä kovemmalle rasitukselle tassut joutuvat. Koiran, jolla on valeanturoita, tulisi olla hieman normaalia hoikempi.

Hankaumat, tassunpohjaan syntyvät ahtaat kolot ja nuoleminen altistavat mikrobien ylikasvulle. Hiiva ja bakteerit lisääntyvät, kun olosuhteet ovat otolliset. Moni tassupotilas hyötyy säännöllisestä hygienian hoidosta, esimerkiksi käsitte-

lystä klooriheksidiinipitoisella shampoolla tai pyyhkeillä.

Hankauskohdat tai kuivat anturat ovat hyvä syy tassujen ihon hoitoon pehmentävillä ja ihon suojakerrosta parantavilla tuotteilla. Tassuja voi hoitaa rasvoilla, voiteilla, öljyillä ja kylvyillä.

Tulehtuneet tassut vaativat usein eläinlääkärin määräämää lääkehoitoa. Tassujen tulehdus voi aiheuttaa huomattavaa kipua ja jopa rampauttaa muutoin iloisen ja liikkuvan koiran. Viimeisenä oljennä on mahdollista hoitaa tassuja leikkauksellisesti.

Tassujen asentovirheet ja valeanturat ovat pahimmillaan rampauttava ja voimakkaasti elämänlaatua heikentävä sairaus

Ovatko valeanturat ja furunkuloosi yleinen vaiva?

Valitettavasti dermatologisia eli ihopotilaita hoitavan eläinlääkärin vastaanotolla tassupotilaita käy tiuhaan. Lievissä tapauksissa apu on oireita helpottava ja koira pärjää hoidolla hyvin. Vaikea-asteisia pododermatiittipotilaita on sen sijaan vaikeaa auttaa sillä tassujen rakennetta ei pystystä korjaamaan. Koiraa hankkiessa omistajalla on mielessä ulkoilu ja lenkkeily lemmikkinsä kanssa, ja suru on suuri, jos koira ei pysty liikkumaan normaalisti kivun vuoksi. On tärkeää, että kasvattajat saavat tiedon ongelmista, jolloin jalostuksessa voidaan huomioida tassujen rakennongelmat.